

EDUSKUNNAN VASTAUS 188/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta (HE 234/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Perustuslakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (PeVM 6/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan saamelaiskäräjistä 17 päivänä heinäkuuta 1995 annetun lain 33 § ja 43 §:n 2 momentti, *muutetaan* 1 §, 15 §:n 2 momentti, 18 §:n 2 momentti, 18 b §:n 5 momentti, 20 §:n 2 momentti, 21—28 §, 30 §:n otsikko, 31, 34 ja 35 §, 36 §:n 1 momentti ja 40 §, sellaisina kuin niistä ovat 15 §:n 2 momentti ja 18 b §:n 5 momentti laissa 1725/1995, sekä

lisätään lakiin uusi 4 a §, 5 §:ään uusi 3 momentti, 13 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 22 a, 23 a, 23 b, 25 a, 26 a—26 d ja 27 a §, 30 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 31 a—31 h, 37 a ja 40 a—40 c § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Saamelaisilla alkuperäiskansana on saamelaiden kotiseutualueella omaa kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto sen mukaan kuin tässä laissa ja muualla laissa säädetään. Tähän itsehallintoon kuuluvia tehtäviä varten saamelaiset valitsevat vaaleilla keskuudestaan saamelaiskäräjät.

Saamelaiskäräjät toimii oikeusministeriön hallinnonalalla.

4 a §

Hallinto-oikeudellisten säädösten soveltaminen

Saamelaiskäräjiin ja sen toimielimiin sovelletaan hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), henkilötietolakia (523/1999) ja arkistolakia (831/1994), jollei tässä laissa toisin säädetä.

5 §

Yleinen toimivalta

Saamelaiskäräjät vahvistaa toimintaansa var-
ten työjärjestyksen.

13 §

Saamelaiskäräjien hallitus

Vaalivuonna toimivan hallituksen puheenjoh-
taja, kaksi varapuheenjohtajaa ja muut jäsenet
jatkatavat kuitenkin tehtävässään siihen asti, kun-
nes uusi hallitus on vaalien jälkeen valittu.

15 §

Toimivallan siirto

Edellä 1 momentissa mainittu toimivallan
siirto ei ole sallittu 7 §:ssä, 10 §:n 3 momentis-
sa, 11—14 §:ssä, 18 b, 18 c eikä 18 j §:ssä tar-
koitetuissa asioissa.

18 §

Asioiden käsittely

Saamelaiskäräjien ja sen asettaman toimi-eli-
men jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellai-
sen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilö-
kohtaisesti häntä tai hänen hallintomenettely-
lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähisuku-
laistaan tai sellaiseen sanotun momentin mu-
kaan rinnastettavaa henkilöä.

18 b §

Tilikausi ja tilinpäätös

Tilinpäätös on saatettava saamelaiskäräjien
vahvistettavaksi kunkin vuoden kesäkuun lop-
puun mennessä.

20 §

Vaalipiiri ja vaalilautakunta

Vaalit toimeenpanee 14 §:ssä tarkoitettu vaa-
lilautakunta.

21 §

Äänioikeus

Saamelaiskäräjien vaaleissa on asuinpaik-
kaan katsomatta äänioikeutettu jokainen vii-
meistään vaalitoimituksen viimeisenä päivänä
18 vuotta täyttävä saamelainen, joka on Suomen
kansalainen tai jolla ulkomaan kansalaisena on
ollut kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu koti-
kunta Suomessa silloin, kun pyyntö vaaliluette-
loon ottamisesta on viimeistään tehtävä.

22 §

Vaalikelpoisuus

Saamelaiskäräjien vaaleissa on vaalikelpoi-
nen jokainen äänioikeutettu, joka on suostunut
ehdokkaaksi ja joka ei ole vajaavaltainen.

22 a §

Vaalien aloittaminen

Vaalien aloittamisesta on julkisesti kuulutet-
tava.

23 §

Vaaliluettelo

Vaalilautakunta laatii äänioikeutetuista vaaliluettelon edellisten vaalien vaaliluettelon ja väestötietojärjestelmän tietojen pohjalta. Vaaliluetteloon merkitään äänioikeutetun nimi, henkilötunnus, kotikunta ja osoite, mikäli kotikunta ja osoite ovat tiedossa. Kotikuntaa ja osoitetta ei kuitenkaan saa merkitä vaaliluetteloon, jos nämä tiedot ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 31 kohdan mukaan salassa pidettäviä.

Äänioikeutetut merkitään vaaliluetteloon aakoselliseen järjestykseen kunnittain, jollei 1 momentista muuta johdu.

23 a §

Vaaliluettelon laatiminen

Vaaliluettelo on pyynnöstä otettava siitä puuttuva äänioikeutettu saamelainen. Vaaliluettelo on merkitty henkilö on poistettava vaaliluettelosta hänen ilmoitettuaan, ettei hän enää halua olla merkittynä vaaliluetteloon, tai jos hän on kuollut. Pyyntö ja ilmoitus on tehtävä vaalilautakunnalle viimeistään vaalivuotta edeltävän joulukuun 31 päivänä ennen kello 16.

Vaaliluettelon laatimisen yhteydessä vaalilautakunta voi omasta aloitteestaan ottaa huomioon vaaliluettelo on merkityn äänioikeutetun edellisten vaalien jälkeen äänioikeutensa saavuttaneen lapsen ja 21 §:ssä säädettyyn ajankohtaan mennessä äänioikeutensa saavuttavan lapsen. Tällainen henkilö voidaan kuitenkin ottaa vaaliluetteloon vasta sen jälkeen, kun hän on kirjallisesti ilmoittanut vaalilautakunnalle pitävänsä itseään tässä laissa tarkoitettuna saamelaisena.

Vaalilautakunta vahvistaa ja allekirjoittaa vaaliluettelon viimeistään vaalivuoden helmikuun viimeisenä päivänä.

23 b §

Vaaliluettelon tietojen tarkoitussidonnaisuus

Vaaliluettelo ja siihen sisältyviä tietoja ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin saamelaiskäräjien vaalien toimittamiseen.

Saamelaiskäräjien hallituksella on kuitenkin oikeus käyttää ja luovuttaa vaaliluettelon tietoja tilastointitehtäviä ja tieteellisiä tutkimustarkoituksia varten noudattaen, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 28 §:ssä säädetään.

24 §

Ilmoituskortti ja päätös

Vaalilautakunta laatii jokaisesta vaaliluettelo on otetusta henkilöstä ilmoituskortin, josta ilmenevät äänioikeutetusta vaaliluettelo on otetut tiedot, vaaliluettelon nähtävänä pitäminen, vaaleissa äänestäminen sekä vaalipäivä ja 31 a §:ssä säädetty oikeus äänestää vaalipäivänä, jos vaalipäivän äänestys järjestetään, ja vaalilautakunnan osoite.

Vaalilautakunta lähettää ilmoituskortin kullekin äänioikeutetulle, jonka osoite on tiedossa, hyvissä ajoin ennen vaaliluettelon asettamista nähtäville.

Vaalilautakunnan päätös, jolla vaalilautakunta on hylännyt tai jättänyt tutkimatta henkilön pyynnön tulla otetuksi vaaliluettelo on taikka ilmoituksen tulla siitä poistetuksi, lähetetään asianomaiselle hyvissä ajoin ennen vaaliluettelon asettamista nähtäville.

25 §

Vaaliluettelon nähtävänä pitäminen

Vaalilautakunta asettaa vaaliluettelon tai siinä olevat tiedot henkilötunnuksia lukuun ottamatta nähtäville siten, että nähtävänä pitämistä koskevan ajan päättymisestä on aikaa vaalien toimittamiseen vähintään viisi kuukautta.

Vaaliluettelo pidetään nähtävänä 10 perättäisenä arkipäivänä, ei kuitenkaan arkilauantaina, vähintään kolme tuntia päivässä.

Vaaliluettelon nähtävänä pitämisestä on julkisesti kuulutettava.

25 a §

Vaaliluettelon julkisuus

Jokaisella on oikeus tutustua vaaliluetteloon ja sen laatimiseen liittyviin asiakirjoihin sinä aikana, kun vaaliluettelo pidetään nähtävänä. Vaaliluetteloa ja sen laatimiseen liittyviä asiakirjoja ei saa antaa jäljennettäväksi tai kuvattaviksi eikä niistä saa antaa jäljennöksiä. Vaaliluetteloon merkityllä on kuitenkin oikeus saada maksutta ote hänestä vaaliluetteloon otetuista tiedoista. Sillä, joka on pyytänyt tulla otetuksi vaaliluetteloon, on oikeus saada tieto asian käsittelyyn liittyvistä asiakirjoista siten kuin viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:ssä säädetään.

Vaaliluettelo sekä sellaiset vaaliluettelon laatimiseen liittyvät asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön etnisestä alkuperästä, on pidettävä salassa muuna kuin 1 momentissa tarkoitettuna aikana. Salassapitovelvollisuus ei estä tiedon antamista vaaliluettelosta sille, joka tarvitsee tietoa äänioikeutensa selvittämistä varten.

Vaaliluettelon laatimiseen liittyvien asiakirjojen julkisuudesta on muutoin voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

26 §

Vaaliluettelon oikaisuvaatimus

Joka katsoo, että hänet on oikeudettomasti jätetty pois vaaliluettelosta tai että häntä koskeva merkintä vaaliluettelossa on virheellinen, voi kirjallisesti vaatia oikaisua vaalilautakunnalta viimeistään 14 päivänä vaaliluettelon nähtävillä pitämistä koskevan ajan päättymisestä. Vaalilautakunnan on ratkaistava asia kiireellisesti.

Vaalilautakunnan päätökseen tyytymätön voi saattaa oikaisuvaatimuksen saamelaiskäräjien hallituksen ratkaistavaksi viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, kun hän on saanut päätöksestä

tiedon. Hallituksen on ratkaistava asia kiireellisesti.

Jos vaalilautakunnan tai saamelaiskäräjien hallituksen päätös sisältää sen, että henkilö otetaan vaaliluetteloon, vaalilautakunta lähettää viipymättä äänioikeutetulle 24 §:ssä tarkoitetun ilmoituskortin.

26 a §

Itseoikaisu

Jos vaalilautakunta katsoo, että henkilö on oikeudettomasti jätetty pois vaaliluettelosta tai oikeudettomasti otettu siihen taikka että häntä koskeva merkintä vaaliluettelossa on virheellinen, vaalilautakunnalla on viran puolesta oikeus lisätä henkilö vaaliluetteloon tai poistaa hänet vaaliluettelosta taikka korjata häntä koskeva virheellinen merkintä. Muutokset on tehtävä viimeistään kaksi kuukautta ennen vaalitoimituksen aloittamista.

Poistettaessa henkilö vaaliluettelosta on siitä tehtävä kirjallinen päätös ja annettava se tiedoksi asianomaiselle henkilölle.

Lisättäessä henkilö vaaliluetteloon on hänelle viipymättä lähetettävä 24 §:ssä tarkoitettu ilmoituskortti.

Korjattaessa vaaliluettelossa oleva virheellinen merkintä on korjauksesta viipymättä ilmoitettava asianomaiselle henkilölle, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

26 b §

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Saamelaiskäräjien hallituksen 26 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ja vaalilautakunnan 26 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, kun asianomainen on saanut päätöksestä tiedon.

Valituksen tekemisestä on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Korkeimman hallinto-oikeuden on annettava päätöksestään viipymättä tieto valittajalle, saa-

melaishärjien hallitukselle ja vaalilautakunnalle, jonka on tehtävä vaaliluetteloön päätöksestä mahdollisesti aiheutuvat muutokset ja tarvittaessa lähetettävä asianomaiselle 24 §:ssä tarkoitettu ilmoituskortti.

26 c §

Vaaliluettelon lainvoimaisuus

Jos säädetyn ajan kuluessa ei ole tehty vaaliluettelon oikaisuvaatimusta, vaalilautakunta merkitsee vaaliluetteloön todistuksen siitä, että luettelo on lainvoimainen.

Jos oikaisua on vaadittu, vaalilautakunta merkitsee vaaliluetteloön päätöksestä mahdollisesti aiheutuvat oikaisut. Oikaisun kohdalla on mainittava päätös, johon merkintä perustuu.

Ennen vaalitoimituksen aloittamista vaalilautakunta merkitsee vaaliluetteloön todistuksen siitä, että vaaliluettelo on 2 momentissa tarkoitulla tavalla oikaistuna lainvoimainen. Vaaliluetteloa pidetään lainvoimaisena sen estämättä, että lopullista päätöstä vaaliluettelon oikaisemista koskevaan vaatimukseen ei ole ennen vaalitoimituksen aloittamista annettu tai saatettu vaalilautakunnan tietoon. Lainvoimaista vaaliluetteloa on vaaleissa muuttumattomana noudatettava.

26 d §

Äänestäminen tuomioistuimen päätöksen perusteella

Henkilölle, joka ennen ääntenlaskennan aloittamista esittää vaalilautakunnalle tai vaalipäivänä vaalitoimikunnalle korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen äänioikeudesta, varataan tilaisuus saada vaaliasiakirjat ja äänestää.

Henkilö on velvollinen luovuttamaan vaalilautakunnalle tai vastaavasti vaalitoimikunnalle päätöksen tai sen oikeaksi todistetun jäljennöksen vaaliluetteloön asiasta tehtävää merkintää varten.

27 §

Ehdokasasettelu

Ehdokkaan saamelaiskäräjien vaaleihin voi asettaa vähintään kolme äänioikeutettua saamelaista jättämällä vaalilautakunnalle asianmukaisesti täytetyn ja allekirjoitetun ehdokashakemuksen viimeistään 31 päivänä ennen vaalitoimituksen aloittamista ennen kello 16. Hakemuksessa tulee olla:

1) ehdokkaan täydellinen nimi ja tarvittaessa ehdokkaan yleisesti tunnettu puhuttelunimi, henkilötunnus, arvo, ammatti tai toimi enintään kahdella ilmaisulla sekä kotikunta ja osoite; ja

2) ehdokkaan kirjallinen suostumus asettua saamelaiskäräjien asianomaisissa vaaleissa ehdokkaaksi.

Ehdokkaan asettaneet henkilöt muodostavat valitsijayhdistyksen, joka nimeää keskuudestaan asiamiehen ja vara-asiamehen.

Kukin äänioikeutettu saa osallistua vain yhden ehdokkaan asettamiseen. Jos henkilö kuuluu kahteen tai useampaan valitsijayhdistykseen, vaalilautakunnan on poistettava hänen nimensä niistä kaikista.

Valitsijayhdistyksen asiamiehelle on varattava tilaisuus täydentää tai oikaista hakemuksen tietoja viimeistään 27 päivänä ennen vaalitoimituksen aloittamista ennen kello 16.

27 a §

Ehdokasluettelo

Vaalilautakunta laatii vaalikelpoisista ehdokkaista ehdokasluettelon viimeistään 21 päivänä ennen vaalitoimituksen aloittamista. Ehdokasluettelossa on yhteinen otsikko, joka yksilöi vaalin, sekä luettelo ehdokkaista numerjärjestyksessä alkaen ehdokasnumerosta 2. Ehdokkaiden järjestys luettelossa määräytyy vaalilautakunnan suorittaman arvonnän perusteella.

Jokaisesta ehdokkaasta merkitään ehdokasluetteloön numero, nimi ja arvo, ammatti tai toimi enintään kahta ilmaisua käyttäen, sekä kotikunta. Ehdokkaan etunimen rinnalla tai sen sijasta voidaan käyttää ehdokkaan yleisesti tun-

nettua puhuttelunimeä tai etunimeä lyhennettyinä. Ehdokasluettelo on julkaistava, lähetettävä vaaliasiamiehille ja pidettävä vaalien ajan nähtävänä.

Vaalilautakunnan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea erikseen muutosta.

28 §

Vaalitoimitus

Saamelaiskäräjien vaalit toimitetaan syyskuun ensimmäisen täyden viikon maanantaista alkavan neljän viikon aikana. Vaalit toimitetaan postin välityksellä, mutta voidaan vaalilautakunnan niin päättäessä saamelaisten kotiseutualueella lisäksi toimittaa vaalipäivän äänestyksenä. Vaalien toimittamisesta on julkisesti kuulutettava.

30 §

Äänestäminen postin välityksellä

Postin välityksellä lähetettyjen vaaliasiakirjojen tulee olla vaalilautakunnalla ääntenlaskennan aloittamiseen mennessä.

31 §

*Äänestäminen palauttamalla vaaliasiakirjat
vaalilautakunnan toimistoon*

Äänioikeutettu voi palauttaa 30 §:ssä tarkoitettut vaaliasiakirjat henkilökohtaisesti myös vaalilautakunnan toimistoon tai muihin toimipisteisiin vaalien kolmannen täyden viikon maanantain ja neljännen täyden viikon perjantain välisenä aikana. Äänestäminen on suoritettu, kun äänioikeutettu on saanut kuitenkin vaaliasiakirjojen jättämisestä.

Vaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että sen eri toimipisteisiin jätettyjä vaaliasiakirjoja säilytetään vaalisalaisuuden turvaavalla tavalla ja että vaaliasiakirjat toimitetaan turvallisesti vaalilautakunnan Inarin toimistoon ennen ääntenlaskennan aloittamista.

31 a §

Vaalipäivän äänestys

Jos vaalipäivän äänestys järjestetään, vaalipäivä on vaalien neljännen viikon sunnuntai.

Vaalipäivän äänestys toimitetaan yhtäaikaaisesti jokaisessa saamelaisten kotiseutualueen kunnassa. Kussakin kunnassa on yksi äänestyspaikka.

Äänioikeutettu saa äänestää vain siinä saamelaisten kotiseutualueen kunnassa, joka on merkitty vaaliluetteloon hänen kotikunnakseen.

Äänestys on järjestettävä niin, että vaalisalaisuus säilyy.

31 b §

Äänestysaika

Vaalipäivän äänestys aloitetaan kello 10 ja sitä jatketaan yhtäjaksoisesti kello 18:aan.

Kaikilla niillä äänestäjillä, jotka ovat ennen kello 18 tulleet saapuville odottamaan äänestysvuoroaan, on oikeus äänestää. Odotustila on suljettava kello 18. Sulkemisesta on sitä ennen ilmoitettava saapuville tulleille äänestäjille.

31 c §

Vaalitoimikunta

Vaalilautakunnan tulee hyvissä ajoin ennen vaaleja asettaa kutakin äänestyspaikkaa varten vaalitoimikunta, johon kuuluu kolme jäsentä ja kaksi varajäsentä siten, että asianomaista kuntaa vaalilautakunnassa edustava jäsen ja tämän henkilökohtainen varajäsen ovat vaalitoimikunnan yhtenä jäsenenä ja varajäsenenä.

Vaalitoimikunnan puheenjohtajana toimii toimikunnassa vaalilautakuntaa edustava jäsen. Varapuheenjohtajan vaalitoimikunta valitsee tarvittaessa keskuudestaan.

Vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolmijäseninen.

31 d §

Valmistavat toimenpiteet

Vaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että äänestyspaikalla on:

- 1) sellaiset äänestyskopit äänestysmerkinnän tekemistä varten, jotka turvaavat vaalisalaisuuden säilymisen;
- 2) tarpeellinen määrä äänestyslippuja ja vaalileimasimia;
- 3) ehdokasluettelointa, jotka asetetaan nähtäviksi vaalihuoneeseen, odotustilaan ja äänestyskoppiin;
- 4) sinetöimisvälineet;
- 5) oikeaksi todistettu ote vaaliluettelosta asianomaisen kunnan äänioikeutettuja koskevalta osin (*äänestysalueen vaaliluettelo*); sekä
- 6) vaaliurna.

31 e §

Avustaja

Jokaisella äänestyspaikalla tulee olla saapuvilla vaalilautakunnan nimeämä vaaliavustaja, joka äänestäjän pyynnöstä avustaa häntä merkin tekemisessä äänestyslippuun.

Henkilö, jonka kyky tehdä äänestysmerkintä on oleellisesti heikentynyt, saa käyttää äänestysmerkinnän tekemisessä apuna valitsemaansa avustajaa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun avustajan tulee olla saamelaiskäräjien vaaleissa äänioikeutettu henkilö. Henkilö, joka on ehdokkaana asianomaisissa vaaleissa, ei saa olla vaaliavustajana eikä äänestäjän valitsemana avustajana.

Avustaja on velvollinen tunnollisesti täyttämään äänestäjän osoitukset sekä pitämään salassa äänestyksen yhteydessä saamansa tiedot.

31 f §

Vaalipäivän äänestyksen aloittaminen

Vaalipäivän äänestyksen alkaessa vaalitoimikunnan puheenjohtajan on näytettävä läsnä oleville äänestäjille, että vaaliurna on tyhjä, sekä sen jälkeen suljettava urna vaalilautakunnan si-

netillä. Vaaliurnaa ei saa avata sen jälkeen, kun se on vaalipäivän äänestyksen alkaessa suljettu, ennen kuin saamelaiskäräjien vaalien ääntenlaskenta 34—36 §:n säännökset huomioon ottaen aloitetaan.

31 g §

Äänestäminen vaalipäivänä

Äänestäjän on ilmoittauduttava äänestyspaikassa vaalitoimikunnalle, jonka tulee huolehtia siitä, ettei äänestäjä saa äänestää ennen kuin hänet on todettu äänioikeutetuksi.

Äänestäjä on velvollinen esittämään vaalitoimikunnalle selvityksen henkilöllisyydestään.

Äänestäjän on niin selvästi merkittävä äänestyslippuun sen ehdokkaan numero, jonka hyväksii hän antaa äänensä, ettei voi syntyä epätietoisuutta siitä, ketä ehdokasta hän tarkoittaa. Merkintä on tehtävä äänestyskopissa siten, että vaalisalaisuus säilyy.

Äänestäjän, joka on tehnyt merkintänsä äänestyslippuun, on annettava äänestyslippu taitettuna vaalitoimikunnalle leimattavaksi. Äänestäjän on sen jälkeen pantava äänestyslippu vaaliurna.

Vaalitoimikunta tekee vaaliluetteloon merkinnän siitä, että äänestäjä on käyttänyt äänioikeuttaan.

31 h §

Vaalipäivän äänestyksen päättymisen ja vaalipöytäkirja

Vaalipäivän äänestyksen päättymisen jälkeen vaalitoimikunnan on huolehdittava siitä, että sinetöity vaaliurna ja äänestysmerkinnät sisältävä äänestysalueen vaaliluettelo kuljetetaan vaalisalaisuuden säilymisen turvaavalla tavalla vaalilautakunnan Inarin toimistoon. Vaalilautakunnan on huolehdittava vaaliurnan ja äänestysalueen vaaliluettelon säilyttämisestä turvallisessa paikassa ääntenlaskennan aloittamiseen asti.

Vaalitoimikunnan on lisäksi huolehdittava siitä, että vaalipäivän äänestyksestä pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään:

- 1) päivä sekä kellonajat, jolloin vaalipäivän äänestys alkoi ja julistettiin päättyneeksi;
- 2) läsnä olleet vaalitoimikunnan jäsenet ja varajäsenet;
- 3) vaaliavustajat sekä äänestäjien itsensä valitsemat avustajat; sekä
- 4) äänestäneiden lukumäärä.

34 §

Ääntenlaskennan aloittaminen

Vaalilautakunta aloittaa ääntenlaskennan vaalitoimituksen jälkeisenä maanantaina kello 18. Ääntenlaskennan aloittamisen jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään avaamattomina huomioon ottamatta. Toimituksessa pidetään pöytäkirjaa.

Valitsijayhdistyksen asiamiehellä tai varasiamiehellä on oikeus olla läsnä ääntenlaskennassa.

35 §

Merkintä vaaliluetteloon

Ääntenlaskenta aloitetaan avaamalla lähetekuoret ja merkitsemällä kaikki 30 ja 31 §:ssä säädettyllä tavalla äänestäneet lähetekirjeen mukaisesti vaaliluetteloon.

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta:

- 1) jos äänestänyttä henkilöä ei ole merkitty vaaliluetteloon äänioikeutetuksi tai jos käy ilmi, että hän on kuollut ennen vaalitoimituksen aloittamista;
- 2) jos lähetekirje on niin puutteellinen, ettei varmasti voida todeta, kuka henkilö on äänestänyt; tai
- 3) jos vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva tai muu asiaton merkintä.

Muu kuin vaalipäivän äänestys on jätettävä huomioon ottamatta myös, jos äänestysalueen vaaliluetteloon tehdyistä merkinnöistä ilmenee, että asianomainen on äänestänyt vaalipäivänä.

Kun kaikki äänestäneet on merkitty vaaliluetteloon ja äänestyksessä huomioon ottamatta jätetyt vaalikuoret lähetekuorissaan on erotettu erilleen hyväksytyistä, pannaan hyväksytyt vaalikuoret avaamattomina vaaliuurnaan.

36 §

Äänestyslippujen ryhmittely

Kun kaikki hyväksytyt vaalikuoret ovat vaaliuurnassa, avataan kaikki vaaliurnat ja vaalikuoret.

37 a §

Vaaliasiakirjojen säilyttäminen

Ehdokasluettelo, äänestysliput ja äänestäneitä koskevalla merkinnällä varustettu vaaliluettelo ja muu vaaleissa käytetty aineisto säilytetään niin kuin siitä erikseen säädetään.

40 §

Vaalien tulosta koskeva oikaisuvaatimus ja valitus

Äänioikeutettu, joka katsoo, että vaalilautakunnan päätös vaalien tuloksen vahvistamisesta tai vaalien toimittamiseen liittyvä muu toimenpide on lainvastainen, voi tehdä saamelaiskäräjien hallitukselle oikaisuvaatimuksen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona vaalilautakunta on vahvistanut vaalien tuloksen.

Saamelaiskäräjien hallituksen on käsiteltävä oikaisuvaatimus kiireellisesti ja viimeistään ennen vaalivuoden loppua.

Saamelaiskäräjien hallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona asianomainen on saanut käräjien hallituksen päätöksen tiedoksi. Muutoksenhaussa

noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Jos vaalilautakunnan 1 momentissa tarkoitettu päätös tai toimenpide on ollut lainvastainen ja tämä on vaikuttanut vaalien tulokseen, vaalien tulosta on oikaistava ja valtioneuvoston tarvittaessa määrättävä saamelaiskäräjien jäsenet ja varajäsenet vaalien oikaistun tuloksen mukaisesti.

Jos vaalien tulos ei ole oikaistavissa, vaalit on määrättävä uusittavaksi.

40 a §

Valituksen johdosta uusittavat vaalit

Uusittavien vaalien toimittamisesta huolehtii, mikäli mahdollista, sama vaalilautakunta kuin kumotuissa vaaleissa. Uusittavissa vaaleissa käytetään samaa lainvoimaista vaaliluetteloa ja ehdokasluetteloa kuin kumotuissa vaaleissa, jollei saamelaiskäräjien hallitus tai korkein hallinto-oikeus päätöksessään toisin määrää. Uusittavien vaalien toimittamisesta on soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä varsinaisten vaalien toimittamisesta on säädetty.

Uusittavat vaalit toimitetaan sen kalenterikuukauden aikana, joka alkaa kahden täyden kalenterikuukauden kuluttua 1 momentissa mainitun päätöksen antamisen jälkeen. Vaalitoimitus aloitetaan lähettämällä äänioikeutetuille 29 §:ssä mainitut vaaliasiakirjat.

Uusittavien vaalien tuloksesta on heti ilmoitettava oikeusministeriölle.

40 b §

Saamelaiskäräjien jäsenten ja saamelaiskäräjien asettamien toimielinten toimivaltaisuus

Kumotuissa vaaleissa valituiksi tulleet saamelaiskäräjien jäsenet ja varajäsenet pysyvät tehtävissään, kunnes uusittavien vaalien tulos on vahvistettu ja valtioneuvosto tuloksen mukaisesti määrännyt saamelaiskäräjien jäsenet tehtäviinsä. Mitä edellä säädetään, koskee vastaavasti myös saamelaiskäräjien asettamien toimielinten jäseniä.

40 c §

Tarkemmat säännökset

Oikeusministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) vaaleihin liittyvistä kuulutuksista;
- 2) vaaliluetteloon hakeutumisesta ja vaaliluettelosta poistamisesta sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä;
- 3) vaaliluettelon nähtävänä pitämisestä;
- 4) ehdokasluettelon julkaisemisesta ja nähtävänä pitämisestä;
- 5) äänestyslipusta; sekä
- 6) vaaliasiakirjojen säilyttämisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Lain 21 §:ää ei sovelleta ensimmäisissä lain voimaantulon jälkeen toimitettavissa saamelaiskäräjien vaaleissa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 2002
